



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Dvořáka a soudců JUDr. Petry Venclové, Ph.D. a JUDr. Aleše Korejtky ve věci

žalobce: J. D.

proti

žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, IČ: 70892822
sídlem Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2018, č. j. 57508/2018/OŽPZ/VR

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 8. 2018, č.j. 57508/2018/OŽPZ/VR bylo zamítnuto odvolání žalobce a paní I. D. a potvrzeno odvoláním napadené rozhodnutí Městského úřadu Česká Třebová (dále jen „správní orgán I. stupně“) č.j. 8605/2013/ZPR/JAR/1171-69 ze dne 23. 5. 2018, kterým bylo podle § 84 odst. 1 písm. a) zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „zákon o ochraně

přírody a krajiny“) změněno rozhodnutí správního orgánu I. stupně č.j. 16889/2011/ZPR/JAR/1916-4 ze dne 17. 8. 2011, kterým bylo původně k žádosti žalobce ze dne 27. 6. 2011 pod výrokem I. povoleno podle § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, kácení jedné lípy srdčité (*Tilia cordata*) o obvodu kmene 300 cm rostoucí na pozemku p. č. X v katastrálním území Skuhrov u České Třebové, v obci Česká Třebová, a kterým dále bylo pod výrokem II. uloženo podle § 9 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, provedení náhradní výsadby ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením dřevin, když bylo žalobci a paní I. D. na jejich vlastní náklady uloženo provedení výsadby 2 ks lípy srdčité (*Tilia cordata*) o min. velikosti obvodu kmenů 10 - 12 cm na pozemku p. č. X v katastrálním území Skuhrov u České Třebové, v obci Česká Třebová, a to do jednoho roku od provedení kácení a současně byla uložena podle § 9 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny následná péče o nově vysázené dřeviny po dobu pěti let. Uvedené rozhodnutí tak bylo změněno tak, že věta: „*Na vlastní náklady provede výsadbu 2 ks lípy srdčité (Tilia cordata) o min. velikosti obvodu kmenů 10-12 cm na pozemku p.č. X v katastrálním území Skuhrov u České Třebové a obci Česká Třebová*“ byla nahrazena větou: „*Na vlastní náklady provede výsadbu 2 ks lípy srdčité (Tilia cordata) o min. velikosti obvodu kmenů 10-12 cm na pozemku p.č. X v katastrálním území Skuhrov u České Třebové a obci Česká Třebová (dle přiložené přílohy tohoto rozhodnutí).*“ Dále byla věta: „*Náhradní výsadba bude provedena do jednoho roku od provedení kácení.*“ nahrazena takto: *Náhradní výsadba bude provedena do 30. 11. 2018.*“ Ostatní části výroku zůstaly beze změny.

2. Krajský soud na tomto místě připomíná, že rozhodnutí správního orgánu I. stupně č.j. 16889/2011/ZPR/JAR/1916-4 ze dne 17. 8. 2011 bylo podle § 101 zák. č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“) a podle § 84 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně přírody a krajiny změněno již rozhodnutím správního orgánu I. stupně č.j. 8605/2013/ZPR/JAR/1171 ze dne 3. 12. 2014 (rozhodnutí ze dne 17. 8. 2011 změněno tak, že věta: „*Na vlastní náklady provede výsadbu 2 ks lípy srdčité (Tilia cordata) o min. velikosti obvodu kmenů 10-12 cm na pozemku p.č. X v katastrálním území x a obci x*“ byla nahrazena větou: „*Na vlastní náklady provede výsadbu 2 ks lípy srdčité (Tilia cordata) o min. velikosti obvodu kmenů 10-12 cm na pozemku p.č. X v katastrálním území x a obci x (dle přiložené přílohy tohoto rozhodnutí).*“ Dále byla věta: „*Náhradní výsadba bude provedena do jednoho roku od provedení kácení.*“ nahrazena takto: *Náhradní výsadba bude provedena do 30. 5. 2015.*“ Ostatní části výroku zůstaly beze změny.).
3. Rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 3. 12. 2014 bylo následně potvrzeno rozhodnutím žalovaného č.j. 4802/2015/OŽPZ/VR ze dne 22. 1. 2015. Toto posledně uvedené rozhodnutí žalovaného však bylo rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích č.j. 52 A 31/2015-61 ze dne 16. 12. 2016 zrušeno a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení. Žalovaný byl v dalším řízení zavázán tímto právním názorem krajského soudu: „*V nově otevřeném řízení žalovaný opětovně zváží a přezkoumatelným způsobem do odůvodnění svého rozhodnutí vtělí důvody výsledku správního uvážení podle § 9 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, když bude vycházet z toho, jak je prokázáno obsahem z obsahu správního spisu, a to protokolem z místního ohledání, včetně fotografií, že kácení dotčeného stromu bylo nutností, nikoliv realizací pouhého přání žalobce. Žalovaný přitom zodpoví, zda vůbec došlo k ekologické újmě v důsledku kácení a pokud, tak v jaké míře. Dojde-li i přes uvedené okolnosti geneze*

prvotního rozhodnutí o povolení kácení a uložení povinnosti náhradní výsadby ve spojení s původně uplatněnými okolnostmi na straně žalobce (zdravotní stav, finanční situace, tvrzené výsadba dubu) a ve spojení s nově uplatněnou okolností přestěhování se žalobce z jiných důležitých důvodů, které by však musel náležitě y přesvědčivě objasnit, k závěru, že je na místě uložení povinnosti náhradní výsadby a případně následné péče o ni, pak uložení povinností řádně zdůvodní nejen s ohledem na ekologický přínos konkrétní pokácené dřeviny, ale rovněž s ohledem na ostatní okolnosti vztahující se k osobě žalobce, tj. jeho zdravotní stav, věk, finanční situaci, tvrzenou provedenou náhradní výsadbu dubu a zejména bydliště žalobce, přičemž bude vycházet z doložených, nikoliv domnělých údajů. Krajský soud v obecné rovině opakuje, že rozhodnutí o uložení náhradní výsadby podle § 9 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, musí odpovídat individuálním okolnostem konkrétního případu, tedy nelze k němu přistupovat paušálním způsobem, a to ani ve vztahu k výběru pozemku ani ke stanovení druhu a počtu dřevin či případnému stanovení doby péče o dřeviny, naopak ta musí odpovídat jednak případné nutnosti péče o dřeviny dle jejich druhu a lokace a jednak reálným možnostem povinného.“

4. Žalovaný následně rozhodnutím č.j. 39529/2016/OŽPZ/VR ze dne 24. 5. 2016 zrušil rozhodnutí správního orgánu I. stupně č.j. 8605/2013/ZPR/JAR/1171 ze dne 3. 12. 2014 a věc vrátil správnímu orgánu I. stupně k novému projednání. Správní orgán I. stupně pak (po opakovaném zrušení rozhodnutí žalovaným) vydal dne 23. 5. 2018 rozhodnutí č.j. 8605/2013/ZPR/JAR/1171-69, které bylo k odvolání žalobce a paní I. D. potvrzeno žalovaným rozhodnutím.
5. Žalobce v tomto soudním řízení předně sporuje věcnou správnost a zákonnost žalovaného rozhodnutí. Žalobce v roce 2011 požádal o povolení skácení jednoho kusu lípy srdčité, když tvrdil, že v důsledku silného větru v červenci 2011 se část koruny rozlomila a zbytek stromu stáhnul pásem. Dle žalobce byl strom v tak špatném stavu, že bylo nutno jej pokácet. Žalobce je přesvědčen o tom, že nezpůsobil kácením žádnou ekologickou újmu, a proto nesouhlasí s rozhodnutím žalovaného, které mu uložilo náhradní výsadbu 2 kusů lípy srdčité s dobou péče 5 let. Žalobce zdůraznil, že v rozhodnutí odboru životního prostředí Česká Třebová ze dne 17. 8. 2011 se mimo jiné uvádělo: „Vylomení větve odhalilo v místě rozlomení výraznou hnilobu, která přechází do kmenu stromu. Vzhledem k tomu, že vylomením větve došlo ke změně těžiště stromu, části kmene chybí a stávající kmen je z převážné části napaden hnilobou, strom v současné době ohrožuje majetek a zdraví osob. Upevněním vazby v koruně stromu není bezpečně zajištěná stabilita vzhledem ke značně vyhnílému kmenu.“ Z uvedeného textu žalobce dovozuje, že strom byl poškozen rozsáhlou hnilobou, přičemž lidský faktor na tyto skutečnosti neměl žádný vliv.
6. Žalobce zdůraznil, že pokácení lípy nebylo v jeho zájmu, proto se na daný případ vztahuje ust. § 8 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny, tedy není třeba povolení ke kácení dřeviny, neboť strom zřejmě a bezprostředně ohrožoval život či zdraví či hrozila škoda značného rozsahu. Žalobce byl proto povinen oznámit provedení kácení orgány ochrany přírody a krajiny do 15 dnů od provedení kácení. Žalobce dále uvedl, že mu vznikla značná škoda na oplocení a finanční ztráta v důsledku kácení a likvidace stromu. Žalobce proto trval na svém názoru, že orgán ochrany přírody

neměl právo vydávat rozhodnutí o náhradní výsadbě, přičemž v něm neuvedl řádně důvody uložení náhradní výsadby.

7. Dále se žalobce dovolával předchozího rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích, kde bylo uvedeno, že žalovaný musí zejména přezkoumatelným způsobem uvést podíl žalobce na ekologické újmě, důvody k uložení náhradní výsadby a důvody, proč byla uložena dvojnásobná výsadba a péče o vysazené stromy po dobu 5 let. Žalobce přitom tvrdí, že žalovaný tento pokyn krajského soudu nesplnil. Co se týče vyjádření Agentury ochrany přírody a krajiny ČR ze dne 19. 7. 2016, zdůraznil žalobce, že se jednalo o vyjádření vydané 5 let po rozhodné události, a proto považuje toto vyjádření za účelové. Pokud jde o okolnosti na straně žalobce, když krajský soud uložil žalovanému, aby ty byly zohledněny při vydání rozhodnutí (zdravotní stav, finanční poměry atd.), pak žalobce je toho názoru, že zjišťování těchto okolností nemělo žádný význam, neboť nebyla prokázána účast žalobce na poškození lípy. Žalobce hodnotí vydané rozhodnutí jako „*snahu znepríjemnit nemocným důchodcům život*“.
8. Ze všech shora uvedených důvodů navrhl žalobce, aby krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Podáním doručeným krajskému soudu dne 20. 5. 2019 se žalobce dožadoval rovněž soudního přezkumu „*rozhodnutí Odboru ŽP ze dne 28. 6. 2011, č.j. 16889/2011/ZPR/JAR/1916-4*“, které bylo vydáno Městským úřadem Česká Třebová, když žalobce tvrdil, že došlo k porušení ust. § 8 a 9 zákona o ochraně přírody a krajiny. K tomu krajský soud uvádí, že se jednalo o rozhodnutí ze dne 17. 8. 2011 č.j. 16889/2011/ZPR/JAR/1916-4, jak uvedeno shora, které však nebylo předmětem žaloby a s ohledem na uplynutí lhůty dvouměsíční k podání žaloby, když navíc proti takovému rozhodnutí nepodal žalobce odvolání ve správním řízení, ani nemůže být předmětem meritorního soudního přezkumu.
9. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě setrval na zhodnocení skutkového stavu a na právním názoru tak, jak je prezentoval v žalobou napadeném rozhodnutí, tedy trval na tom, že v dané věci bylo namíste vydání rozhodnutí o povolení kácení dřeviny podle § 8 zákona o ochraně přírody a krajiny a dále, že bylo namíste s ohledem na individuální okolnosti věci uložit náhradní výsadbu, a to 2 kusů lípy srdčité s dobou péče 5 let. K tvrzení o údajném znepríjemňování života důchodců žalovaný výslovně uvedl, že orgán ochrany přírody nerozlišuje, zda se jedná o právnickou či fyzickou osobu, osobu v produktivním či důchodovém věku, neboť tato kritéria zákon nestanoví. Pokud jde ovšem o otázku nemoci, snažil se prvoinstanční orgán tuto otázku zohlednit, avšak žalobce odmítl jakoukoliv součinnost. Žalovaný trval na tom, že posouzení Agentury ochrany přírody a krajiny ČR nemohlo být účelové, došlo k němu sice po 5 letech, avšak tento názor byl vysloven na základě stavu stromu, který byl zachycen slovně do protokolu a rovněž na fotografiích. Pokud žalobce tvrdí, že se lidský faktor nepodílel žádným způsobem na stravu stromu, pak k tomu žalovaný uvádí, že stav stromu je odrazem péče vlastníka o strom. Pokud měl strom rozsáhlou hnilobu, je otázkou, zda neměl být strom upraven již dříve, například úpravou jeho výšky, čímž by nedošlo k poškození jeho těžiště. Žalovaný proto uzavřel, že stav stromu nebyl po působení přírodních činitelů uspokojivý, nebyl však takový, že by vyžadoval okamžité

pokácení, tedy nejednalo se o havarijní kácení. K rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích ze dne 16. 12. 2016, č.j. 52 A 31/2015-61, v němž byl uložen závazný právní názor, žalovaný uvedl, že se zabýval zejména stavem stromu. Pokud šlo o okolnosti na straně žalobce, pak se nejednalo o polehčující okolnosti, jak se domníval žalobce, nýbrž o prokazování skutečností, které mohou mít vliv na případnou změnu povinností ve smyslu náhrady výsadby a následné péče. Žalovaný proto navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

10. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů, a to podle skutkového a právního stavu v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1, 2 s. ř. s.).
11. Vzhledem k tomu, že se jedná o režim kácení dřeviny rostoucí mimo les, je relevantní následující právní úprava obsažená v zákoně o ochraně přírody a krajiny. Podle § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny platí: Ke kácení dřevin je nezbytné povolení orgánu ochrany přírody, není-li dále stanoveno jinak. Povolení lze vydat ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin. Povolení ke kácení dřevin na silničních pozemcích může orgán ochrany přírody vydat jen po dohodě se silničním správním úřadem a povolení ke kácení dřevin u železničních drah může orgán ochrany přírody vydat jen po dohodě s drážním správním úřadem. Podle § 8 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny platí: Povolení není třeba ke skácení dřevin, je-li jejich stavem zřejmě a bezprostředně ohrožen život či zdraví nebo hrozí-li škoda značného rozsahu. Ten, kdo za těchto podmínek provede kácení, oznámí je orgánu ochrany přírody do 15 dnů od provedení kácení.
12. V dané věci krajský soud v předchozím řízení zdůraznil, že nebyl řádně zjištěn skutkový stav věci, proto bylo v následujícím správním řízení na žalovaném, aby tuto vadu napravil. Krajský soud zdůrazňuje, že v předchozím řízení chybělo vyjádření odborně způsobilé osoby či orgánu ochrany přírody a krajiny. Krajský soud přitom již v předchozím rozsudku uvedl, že uložení náhradní výsadby a případně rovněž uložení následné péče není trestem, nýbrž opatřením, jehož účelem je náhrada ekologické újmy způsobené kácením. V nově otevřeném řízení žalovaný, resp. správní orgán I. stupně doplnil skutkový stav o odborné stanovisko Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, č.j. 01627/ZH/2016 ze dne 11. 7. 2016. Tento orgán postupoval podle odborné metodiky Oceňování dřevin rostoucích mimo les, na základě jednotlivých konkrétních parametrů, přičemž vyhodnotil stav lípy v důsledku souběhu defektů vyžadujících stabilizační zásah se zkrácenou perspektivou dalšího setrvání v místě jako stav výrazně zhoršený. Přímou se zde uvádělo: *„Korunu lípy tvořily tři mohutné terminály s tlakovou vidlicí v úžlabí. Po vylomení jednoho z terminálů vznikl na kmeni hluboký zátrh v místě infikovaného úžlabí. Úžlabí dalších dvou terminálů bylo defektní s tlakovou vidlicí. Koruna lípy byla estetická, typického habitu, po vylomení jednoho z terminálů byla objemově redukována.“* Správní orgán I. stupně přitom do odůvodnění svého rozhodnutí vtělil stupnici stavu dřevin dle této metodiky z roku 2009 (viz str. 8 rozhodnutí), podle které výrazně zhoršený stav odpovídá hodnocení poškození na stupni č. 3 (0 - výborný, 1 - dobrý, 2 - zhoršený, 3 - výrazně zhoršený, 4 - silně narušený 5 - havarijní stav). Tedy stav dotčené dřeviny nebyl vyhodnocen jako havarijní, který se vyznačuje akutním rizikem rozpadu a který odůvodňuje pokácení

dřeviny s následným oznámením správnímu orgánu podle § 8 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny, ani jako stav silně narušený bez možnosti stabilizace se zkrácenou perspektivou. Uvedené hodnocení Agentury ochrany přírody a krajiny ČR odpovídá záznamu v protokolu o ohledání na místě ze dne 26. 7. 2011, kde bylo uvedeno: *„U lípy se vylomila mohutná kosterní větev. V místě rozlomení se vyskytuje rozsáhlá hniloba, která z větší části zasahuje kmen. U zbylých dvou kosterních větví se vyskytuje tlaková vidlice, do které zasahuje hniloba. Tyto větve nejsou v současné době svázány. V koruně stromu se také vyskytují pahýly po odlomených větvích.“* Tento stav byl doložen fotografiemi. Krajský soud shrnuje, že správní orgán I. stupně vyhodnotil skutkový stav nově na základě dalšího důkazu, a to odborného stanoviska Agentury ochrany přírody a krajiny ČR a uzavřel, že stav dřeviny rostoucí mimo les, konkrétně 1 kusu lípy srdčité, nebyl havarijní. Výslovně v odůvodnění rozhodnutí (str. 9 rozhodnutí) uvedl, že důvodem k pokácení lípy nebyl zlom kosterní větve, ale celkový stav stromu, který by bylo možno zabezpečit pouze nákladnými prostředky. Proti tomuto skutkovému hodnocení nemá krajský soud žádné výhrady, toto hodnocení skutkového stavu je podloženo listinnými důkazy a jednoznačně ze všech těchto důkazů vyplývá.

13. Pokud se žalobce domnívá, že záznam protokolu ze dne 26. 7. 2011, který hovoří o rozsáhlé hnilobě zasahující z větší části kmen stromu, vypovídá jednoznačně o havarijním stavu lípy, pak s tímto zkratkovitým závěrem nemůže krajský soud souhlasit. Krajský soud připomíná, že zatímco v předchozím soudním řízení nebylo k dispozici právě odborné stanovisko Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, která je odborným orgánem podle § 78 odst. 5 zákona o ochraně přírody a krajiny, nyní zde toto stanovisko k dispozici je a po seznámení se se stavem stromu na základě tohoto záznamu protokolu ze dne 26. 7. 2011 a na základě doložených fotografií má krajský soud za to, že stanovisko Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, byť bylo podáno po 5 letech, bylo podáno na základě podkladů dostačujících pro odborné posouzení stavu uvedené dřeviny. Ostatně žalobce nevznáší žádné konkrétní námitky, které by svědčily o havarijním stavu stromu, natož důkazy o takovém stavu, toliko tvrdí, že odborné stanovisko Agentury ochrany přírody a krajiny ČR je účelové, když tuto účelovost dovozuje pouze z té skutečnosti, že bylo vydáno 5 let po rozhodné době. Jak již krajský soud uvedl, skutkový stav považuje za dostatečně prokázaný, dokazování bylo v rozumně potřebné míře v průběhu správního řízení doplněno.
14. K soudnímu přezkumu v dané věci je vhodné uvést, že již v rozsudku ze dne 20. 10. 2015 ve věci č. 4037/10 – Fazia Ali v. Spojené království Evropský soud pro lidská práva uvedl, že pojem „úplný přezkum“ není vykládán doslova a Soud (zde míněno ESLP) se v zásadě spokojí, bude-li přezkum dostatečný (sufficient review). Je třeba též přihlídnout ke specifičnosti řízení ve správním soudnictví, v rámci něhož může být skutkový přezkum v zásadě omezený a odvolací soudní orgán se může zaměřit spíše na přezkum předchozího řízení než na přijímání skutkových závěrů. V této souvislosti Soud (ESLP) zdůrazňuje, že musí být respektována rozhodnutí správních orgánů založená na vhodnosti (expediency), která jsou mnohdy přijímána ve specializovaných oblastech práva, jakými jsou např. územní plánování, ochrana životního prostředí či regulace lovu (např. Bryan proti Spojenému království, č. 19178/91, rozsudek ze dne 22. listopadu 1995, § 47). Při posuzování dostatečnosti soudního přezkumu je podle

ESLP nutno posoudit: (i) pravomoci příslušného soudního orgánu, (ii) oblast, jíž se rozhodnutí správního orgánu týká, a to zejména z pohledu, zda obsahuje posouzení otázek vyžadujících zvláštní odborné znalosti, (iii) míru správního uvážení, kterou v dané věci příslušné správní orgány mají, (iv) způsob, jakým bylo rozhodnutí přijato, zejména z pohledu záruk, které měli účastníci správního řízení k dispozici, a (v) obsah sporu včetně rozsahu soudní žaloby. Z toho vyplývá, že soud ve správním soudnictví v dané věci nemůže svým rozhodnutím nahradit odborné věcné závěry Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, k nimž je tento orgán povolán z důvodu jeho odborné kompetence. To ostatně uvedl krajský soud již v předchozím rozsudku, když k otázce posouzení stavu poškození dotčené dřeviny vyslovil, že sám soud „(...) *nedisponuje odbornými znalostmi, proto nemůže bez odborných podkladů ve správním spise učinit takový skutkový závěr.*“ Tuto poznámku, nikoliv nevýznamnou, však žalobce při interpretaci rozsudku přehlíží. Krajský soud v souladu s žalovaným (strana 3 žalovaného rozhodnutí) nepřehlédl ani tu relevantní skutečnost, že vlastní kácení stromu proběhlo až 9 měsíců po vydání povolení, což v kontextu uvedeného posouzení Agentury ochrany přírody a krajiny ČR potvrzuje absenci havarijního stavu dotčené dřeviny. Pokud žalovaný dále objasnil žalobci (strana 4 žalovaného rozhodnutí), že u dřeviny, kterou je lípa srdčitá (*Tilia cordata*), dochází běžně k redukci korunového prostoru na tzv. staticky zajištěné torzo, v souladu s vyhláškou č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení, tak uvedené okolnosti a zkušenosti správního orgánu s dřevinami téhož druhu, a to např. v lipové aleji vedoucí od zámku v Pardubicích ke zdymadlu, v zámeckém parku v Heřmanově Městci či zkušenosti s topoly v břehových porostech odstaveného ramene Labe v lokalitě Slavíkovy ostrovy u Přelouče, svědčí o tom, že sanace větrem poškozených stromů je nikoliv neobvyklou, ale zcela reálnou činností.

15. Pro úplnost lze doplnit, že žalobce sám ani v průběhu soudního řízení nenavrl žádný konkrétní důkaz, který by měl prokazovat havarijní stav stromu. Proto soud činí ten dílčí závěr, že strom, který byl pokácen, nebyl v havarijním stavu, proto nebylo v dané věci možné aplikovat ust. § 8 odst. 4 poslední věta, podle kterého není třeba vydání rozhodnutí, nýbrž vlastník stromu je oprávněn provést kácení a do 15 dnů od jeho provedení tuto skutečnost oznámit orgánu ochrany přírody a krajiny. Tedy z uvedeného vyplývá, že na daný případ se vztahovalo ust. § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, podle kterého byl žalobce povinen podat žádost o povolení kácení dřeviny rostoucí mimo les. Tedy, jestliže orgán ochrany přírody a krajiny vydal k žádosti žalobce rozhodnutí o povolení kácení uvedené dřeviny rostoucí mimo les, pak postupoval v souladu se zákonem o ochraně přírody a krajiny.
16. Dále ve shora uvedeném rozsudku krajský soud uložil žalovanému, aby se vyjádřil k otázce vzniku ekologické újmy kácením a k otázce náhradní výsadby, zejména aby individuálně zohlednil skutkové okolnosti věci. Žalovaný trval na tom, že ekologická újma vzniká přímo kácením, nikoliv působením větru či přírodních sil, když vycházel z toho, že ekologická újma je dána jednak zánikem biotopu pro řadu živočichů a též zánikem dalších funkcí stromu, jak jsou definovány vyhláškou o ochraně dřevin a povolování jejich kácení a jak vyplývá z § 10 zák. č. 17/1992 Sb., o životním prostředí: Ekologická újma je ztráta nebo oslabení přirozených funkcí ekosystémů, vznikající poškozením jejich složek nebo narušením vnitřních vazeb a procesů v důsledku lidské

činnosti. Na základě odborného hodnocení Agentury ochrany přírody a krajiny ČR byla stanovena správním orgánem I. stupně přibližná výše ekologické újmy na 167 597 Kč, přičemž výše nákladů kompenzačního opatření, a to náhradní výsadby 2 kusů lip stanovené velikosti s následnou dobou péče, byla vyčíslena na 21 175 Kč. Již z porovnání těchto hodnot proto dospěl žalovaný k závěru, že kompenzace je přiměřená poměrům odvolatele, k čemuž soud dodává, že žalobce neuplatnil ve správním řízení průkazným způsobem finanční situaci, k níž by bylo třeba přihlédnout. Dále žalovaný zdůraznil, že pokud by šlo při kácení stromů o realizaci stavebního záměru či jiného záměru žalobce, pak by povolení vůbec vydáno nebylo. Odůvodnění parametrů, a to druhu, počtu, velikosti a místa náhradní výsadby je obsaženo již v rozhodnutí správního orgánu I. stupně (strana 10 a násl. rozhodnutí). S ohledem na dikci § 9 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny krajský soud souhlasí s právním názorem žalovaného, totiž že ekologická újma vzniká přímo kácením: Orgán ochrany přírody může ve svém rozhodnutí o povolení kácení dřevin uložit žadateli přiměřenou náhradní výsadbu ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením dřevin. Současně může uložit následnou péči o dřeviny po nezbytně nutnou dobu, nejvýše však na dobu 5 let.

17. Pokud v předchozím rozsudku uložil krajský soud zohlednění individuálních okolností věci při uložení náhradní výsadby, měly být zohledněny tyto okolnosti při kompenzaci této ekologické újmy, tedy mělo být přihlédnuto k tomu, jakou měrou se na ekologické újmě žalobce podílel v tom smyslu, co měl či mohl při své péči učinit, aby se kácení stromu předešlo. Žalovaný uspokojivě zdůvodnil, že ekologická újma byla způsobena přímo pokácením a že nelze s jistotou určit, že pokácení bylo důsledkem absence řádné péče žalobce o strom. Takový závěr žalovaným učiněn nebyl, ani jej nečiní soud. Pokud jde o individuální okolnosti věci, má-li je tedy správní orgán zohlednit, pak správně žalovaný zdůraznil (strana 5 žalovaného rozhodnutí), že je primárně na žalobci, aby takové údaje správnímu orgánu poskytl. Žalobce však součinnost neposkytl, proto nemůže nyní nezohlednění těchto okolností správnímu orgánu důvodně vytýkat. Žalobce přitom o své zdravotní a finanční situaci žádné konkrétní důkazy nepředložil, a to ani v průběhu řízení před soudem. Krajský soud přitom neodhlédl od toho, že opatřením ze dne 17. 1. 2017 byli účastníci řízení vyzváni k předložení důkazů na podporu tvrzení o zdravotním stavu a finanční situaci. Žalobce přitom v podání ze dne 23. 1. 2017 uvedl, že: *„Žádný úředník MÚ nemá právo nahlížet do naší zdravotní dokumentace ani dalších osobních údajů.“* Tento názor žalobce je v souladu se zákonem, nicméně jestliže žalobce tvrdí a domáhá se toho, aby byla jeho finanční situace a zdravotní stav zohledněny při uložení náhradní výsadby a případné následné péče, pak je na něm, aby jednak tvrdil okolnosti, které mají být zohledněny, a jednak aby tyto osvědčil. Tyto svoje povinnosti však žalobce nesplnil, proto nemohly být konkrétní okolnosti ve vztahu k jeho osobě zohledněny. Žalovaný přitom postupoval správně, když odkázal na ust. § 50 odst. 3 správního řádu, podle kterého je správní orgán v řízení, v němž má být uložena povinnost, povinen zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch toho, komu má být povinnost uložena. Žalobce uplatnil bez bližšího odůvodnění tvrzení o zhoršeném zdravotním stavu, finančních poměrech a dále tvrdil, že provedl výsadbu na jiném místě. Správní orgány proto vyzvaly usnesením žalobce k prokázání těchto okolností. Žalobce však v tomto ohledu dostatečně nespolutracoval, konkrétní skutečnosti ohledně

zdravotního stavu a finanční situace byly uvedeny až ve vyjádření právního zástupce ze dne 19. 9. 2017, nebyly však doloženy. Žalobce tyto skutečnosti v žalobě ani nespороval, měl zjednodušeně řečeno za to, že nebyl k náhradní výsadbě povinen, tudíž nebyl povinen ani k prokazování uvedených okolností.

18. Pokud jde o finanční náročnost případně prováděné výsadby, správní orgán I. stupně vycházel ze dvou cenových nabídek, podle kterých náklady na provedení náhradní výsadby představovaly částku do 10 000 Kč. Žalovaný zdůraznil, že uvedená náhradní výsadba není pro žalobce likvidační, což považuje za rozhodné. Pokud jde o věk žalobce, k tomu zdůraznil, že mu není známo, že by byla společensky uznaná či soudem judikovaná věková hranice, za kterou by měl občan jiná práva nebo povinnosti, s čímž lze souhlasit.
19. Otázkou, kterou krajský soud považuje za hodnou zřetele, je otázka provedení výsadby v jiných lokalitách. Žalobce totiž tvrdil, že provedl náhradní výsadbu dubu a jiných dřevin v počtu 42 kusů v katastrálním území Třebohostice, zatímco v podání ze dne 29. 4. 2013 byly uvedeny 2 duby v katastrálním území Třebohostice a 20 stromků v katastrálním území Zlatá. Správní orgán posoudil uvedená tvrzení na základě přístupných aplikací nahlížení do katastru nemovitostí a na základě veřejně přístupných mapových aplikací www.mapy.cz a www.google.cz/maps a na základě veřejného registru půdy LPIS – www.eagri.cz, když učinil ve vztahu k pozemku parc. č. X v katastrálním území Třebohostice závěr, že uvedené tvrzení nelze potvrdit, neboť se jedná o ostatní plochu – neplodná půda, kde se podle leteckých snímků nachází zapojený porost vzrostlých stromů navazujících na lesní porosty. Pokud jde o pozemek parc. č. X v katastrálním území Zlatá, tak se jedná o pozemek, který je v katastru nemovitostí veden jako ovocný sad, přičemž jde o travnatou enklávu mezi intenzivně zemědělsky obhospodařovanými pozemky, téměř 19 ha velkého původního bloku parc. č. 3101/3. Dle uvedených zdrojů lze přitom seznat přítomnost 29 stromků podle snímku z dubna 2012, cca 14 stromků podle snímku z roku 2014 a 11 stromků podle snímku z roku 2015 a 6 stromků podle leteckého snímku z roku 2017. Tyto okolnosti žalobce nevyvrátil. Z uvedeného je zřejmé, že 40 stromků, jak uváděl žalobce, rozhodně vysazeno nebylo. Žalovaný v rozhodnutí uvedl, že řada tvrzení obsažených v odvolání žalobce neodpovídala skutečnostem. Připomněl, že žalobce původně v podání ze dne 8. 7. 2013 uváděl vítr jako důvod poškození lípy, dále větrnou kalamitu ve vyjádření ze dne 23. 10. 2014, avšak ve vyjádření ze dne 20. 9. 2017 uvedl úder blesku (str. 8 žalovaného rozhodnutí). Tyto závěry žalovaného žalobce v žalobě konkrétními tvrzeními nezpochybnil.
20. Žalovaný k otázce lokace náhradní výsadby odkázal na odborné stanovisko Agentury ochrany přírody a krajiny ČR ze dne 11. 7. 2016, která uváděla: „Podle názoru agentury má náhradní výsadbu opodstatnění na původním pozemku nebo v jeho blízkosti. Výsadba by proto měla být provedena v lokalitě, ve které došlo skácením vzrostlé lípy k ekologické újmě.“ Z uvedeného důvodu byla zvolena stejná část města Česká Třebová, v jaké se nacházel pokácený strom. Skutečnost, že se žalobce odstěhoval, zvážil žalovaný, když uvedl, že se nejednalo o vzdálenost 50 km, jak tvrdil žalobce, ale o vzdálenost 22 km mezi stávajícím bydlištěm žalobce a místem uložení náhradní výsadby, přičemž zdůraznil, že není třeba, aby výsadbu a následnou péči realizoval žalobce osobně,

nýbrž je možné ji realizovat prostřednictvím jiné právnické či fyzické osoby. S tím se krajský soud ztotožňuje. Odmítal-li přitom žalobce uvést své osobní majetkové poměry, pak se zbavil možnosti, aby k nim mohly správní orgány i v tomto směru přihlédnout.

21. Krajský soud po přezkoumání žalovaného rozhodnutí dospěl k závěru, že, jak již bylo uvedeno, správní orgán I. stupně řádně doplnil skutkový stav věci o odborné stanovisko Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, tedy ve správním řízení byl shromážděn dostatek důkazů k tomu, aby mohlo být ve věci rozhodnuto bez důvodných pochybností o skutkovém stavu věci v souladu s ust. § 3 správního řádu. Tedy bylo postaveno najisto, že k pokácení stromu bylo nutno povolení podle ust. § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny a dále bylo uvedeným odborným stanoviskem dostatečně prokázáno, že pokácením lípy o obvodu kmene 300 cm byla způsobena ekologická újma, v jejímž důsledku bylo namístě uložení náhradní výsadby s následnou péčí, která s ohledem na hodnotu stromu a s ohledem na shora uvedené finanční vyčíslení opatření náhradní výsadby není pro žalobce likvidační, když ten v průběhu správního řízení nijak neprokázal takovou svoji finanční situaci, která by měla být významnou měrou zohledněna. S ohledem na všechny uvedené okolnosti dospěl krajský soud k závěru, že žaloba nebyla důvodná, a proto ji podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. musel zamítnout.
22. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce nebyl ve věci úspěšný a žalovaný se práva na náhradu nákladů řízení při jednání soudu vzdal.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům řízení.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice dne 19. června 2019

JUDr. Jan Dvořák v. r.
předseda senátu